

KOCHANI WIELKIMI KROKAMI ZBLIŻA SIĘ ŚWIĘTO ZIEMI 🌱

JUŻ DZIŚ NA ROZGRZEWKĘ ZAPRASZAMY DO **BEZPIECZNEGO, Z ZACHOWANIEM ZASAD IZOLACJI**
ODWIEDZENIA LASÓW, TERENÓW ZIELONYCH I WYKONANIA CHOĆ CZĘŚCI
Z PONIŻSZYCH ZADAŃ.

Do każdej zabawy przyrodniczej Dziecku dobrze jakby towarzyszył Rodzic lub Rodzeństwo.
Materiał pochodzi z Ośrodka Działań Ekologicznych „Źródła”, wprowadzone modyfikacje działań- Monia M.

EKO KALENDARZ

22 KWIETNIA

Światowy Dzień Ziemi

WWW.EKOKALENDARZ.PL

WPROWADZEN

IE

Dzień Ziemi, najważniejsze, najbardziej znane i najhuczniej obchodzone ze świąt ekologicznych, a jednocześnie zbyt często poświęcone śmieciom, zakazom i nakazom (zakręć kran, zgaś światło, drukuj dwustronnie itp.) i jednorazowym akcjom.

Chcielibyśmy zachęcić Was do celebrowania tego święta w zupełnie inny sposób. Do tego, żebyście wyszli ze szkoły, wyszli z domu i poszli do Przyrody, do lasu, na łąkę, do parku, albo chociaż na poszukiwanie przyrody w zasięgu wzroku. Żebyście poświęcili czas na bycie z Przyrodą, na refleksję, jak ona jest dla nas ważna, ale i jak jest fascynująca, piękna, ciekawa.

Szczególnie zasiedziały w betonie mieszkańcom chcemy przypomnieć (a młodszym pokazać), że czas spędzony w lesie czy na łące nie jest czasem zmarnowanym, szczególnie jeśli damy sobie możliwość faktycznego bycia z Przyrodą a nie tylko w jej otoczeniu. W tym celu warto wyłączyć telefony, tablety, mp4, schować książki czy gazety, a nawet przestać na chwilę rozmawiać. Warto usiąść lub położyć w ustronnym miejscu, dotknąć trawy, zasłuchać się i zapatrzeć. Poobserwować mrówki, zbadać fakturę liści, zrobić to, czego zwykle nie robimy nawet podczas niedzielnego spaceru w parku.

Jeśli nie macie dużo czasu, a w pobliżu nie ma większych terenów zielonych, wyjdźcie z domu i poszukajcie najdrobniejszych nawet przejawów siły Przyrody w najbliższym otoczeniu. Zwróćcie uwagę na drzewa, które co dzień mijacie, sprawdźcie co rośnie na skwerku oprócz trawy, wytropcie Przyrodę w nietypowych miejscach (poszukajcie drzewka na dachach komórek, rośliny wyrastające z murów, w pęknięciach asfaltu).

Zachęćcie uczniów, żony, mężów, dzieci, przyjaciół do wyjścia tego dnia z domu lub szkoły, by lepiej

poznać i zaprzyjaźnić się z Przyrodą. I powtarzajcie to jak często się da, bo Dzień Ziemi jest każdego dnia!

oprac. Gosia Świderek

Idź do Przyrody!

Poszukiwania

Zadanie można przeprowadzić zarówno pojedynczo, jak i w grupie składającej się z członków rodziny

Konieczne należy uwrażliwić dzieci na dbałość o przyrodę i zwrócić uwagę na to, że można zbierać tylko te rzeczy, które później da się zwrócić przyrodzie w nienaruszonym stanie (nie wolno zrywać roślin ani zabierać małych zwierząt).

Szukanie skarbów może się odbywać na wiele sposobów, oto kilka z nich.

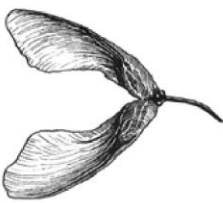

Zadaniem dzieci jest w określonym czasie:

- znaleźć przedmiot, którego cechą powie rodzic oraz jego przeciwieństwo np. przedmiot gładki, a więc także chropowaty, twardy – a do pary miękki itd.
- znaleźć jak najwięcej przedmiotów danego koloru
- przynieść zestaw 5 przedmiotów, które mogą być zaprezentowane gościom z innej planety – dzieci powinny umieć wyjaśnić dlaczego wybrały te właśnie przedmioty
- znaleźć co najmniej 3 rzeczy, które tworzą pewną całość, np. element drzewa (szyszka, kora, igły), trzy różne owoce, części roślin zjadane przez zwierzęta
- znaleźć jak największą ilość przedmiotów rozpoczynających się na wybraną literę
(rodzic mówi w myślach alfabet, a wybrane dziecko w pewnym momencie mówi stop)

Poszukiwanie skarbów dla przedszkolaków

Zadanie można przeprowadzić zarówno pojedynczo, jak i w grupie członków rodziny.

Przygotujcie pojemniki na zbiory. Potrzebne będą wytłoczki do jajek (10 dziurkowe) oraz rysunkowa instrukcja, którą należy wydrukować i nakleić na wewnętrzną stronę wieczka. Dodatkowo dzieci mogą samodzielnie ozdobić wierzch wytłoczki albo wykorzystać przygotowany wzór. Podczas spaceru dzieci zbierają przedmioty i umieszczają je w odpowiednim wgłębieniu wytłoczki.

KORA 	SZYSZKA
PATYCZEK 	LIŚĆ
PIÓRKO 	KAMIENŃ
NASIONO 	IGŁY
ZIEMIA 	KWIATEK

WWW.EKOKALENDARZ.PL

Poszukiwanie skarbów

Zadanie można przeprowadzić zarówno pojedynczo, jak i w grupie członków rodziny.

Rozdaj dzieciom kartoniki z listą poszukiwanych rzeczy. Wyjaśnij, że mają znaleźć 18 rzeczy – po jednej do każdego punktu (jedna rzecz nie może występować w kilku rolach np. czegoś miękkiego, pięknego piórka). Przypomnij, że podczas zbierania nie można niszczyć roślin i męczyć zwierząt. Wyznacz czas i obszar, w jakim dzieci mogą zbierać skarby. Po zakończeniu zbiorów z zebranych skarbów stwórzcie totem swojej Rodziny.

ZNAJDŹCIE

- coś co moglibyście pokochać
- coś żółtego
- coś na literę „K”
- coś na czym można grać
- coś pięknego
- coś okrągłego
- coś gładkiego
- coś szorstkiego
- coś co mogłoby być domkiem dla krasnala
- nadgryziony przez zwierzę liść
- nasionko

WWW.EKOKALENDARZ.PL

ZNAJDŹCIE

- coś prostego
- coś wilgotnego
- coś co przypomina motylka
- piórko
- szyszkę
- coś pachnącego
- coś kłującego
- coś miękkiego
- coś co stanowi osłonę
- coś co przypomina mi mnie
- coś co pochodzi od zwierzęcia

WWW.EKOKALENDARZ.PL

ZNAJDŹCIE

- coś co moglibyście pokochać
- coś żółtego
- coś na literę „K”
- coś na czym można grać
- coś pięknego
- coś okrągłego
- coś gładkiego
- coś szorstkiego
- coś co mogłoby być domkiem dla krasnala
- nadgryziony przez zwierzę liść
- nasionko

WWW.EKOKALENDARZ.PL

ZNAJDŹCIE

- coś prostego
- coś wilgotnego
- coś co przypomina motylka
- piórko
- szyszkę
- coś pachnącego
- coś kłującego
- coś miękkiego
- coś co stanowi osłonę
- coś co przypomina mi mnie
- coś co pochodzi od zwierzęcia

WWW.EKOKALENDARZ.PL

Cicho, a tyle dźwięków

Zadanie można zarówno pojedynczo, albo w rodzinie.

Wszyscy uczestnicy leżą lub ocami i wyciągniętymi do rękami i dłońmi zaciśniętymi jest wsłuchiwanie się przyrody.

Za każdym razem kiedy ptaka czy bzyczenie pszczoły,

przeprowadzić grupie członków

siedzą z zamkniętymi góry lub do przodu w pięści. Zadaniem dokładnie w dźwięki

usłyszycie śpiew plusk wody itp.,

wyprostowujcie jeden palec.

Podaj dalej

Zadanie dla grupy co najmniej 2 osobowej.

Siadamy w kole na ziemi. Potrzebny będzie patyk, większy kamień, szyszka lub kawałek kory. Pierwsza osoba chwyta nogami nasz przedmiot i siedząc i nie pomagając sobie rękami podaje do następnej osobie, która również musi go chwycić stopami. Przedmiot nie powinien upaść na ziemię.

Zabawę w ciepłe dni można przeprowadzić z gołymi stopami – jest wtedy łatwiejsza, ale pojawiają się

dotykowe. Przy dużej grupie po okręgu mogą przemieszczać się dwa lub trzy przedmioty.

Jak tu kolorowo

Zadanie indywidualne lub w parach.

Przygotowujemy dla każdego uczestnika ramkę wielkości zbliżonej do zeszytu A5 (ramka może być wykonana z tekturki z pudełka, grubszego papieru). Ramki kładziemy na ziemi lub przykładamy do drzewa, krzewu, skały itp.

Zadaniem każdego jest, w tym wycinku świata, znaleźć i nazwać, jak najwięcej kolorów i ich odcieni.

Mój kamyk (kasztan)

Zabawę dla całej rodziny.

Przed rozpoczęciem zestaw kamieni (lub tak aby każda osoba miała Kamienie powinny być na dało się je odróżnić. Siadamy kamienie dla siebie, oglądamy i poznajemy tak, aby jak najdokładniej wygląd, zapach, twardość, kamienie zbierane są (w osobno) i ponownie Zadaniem jest odnalezienie kamienie podawane są wskazówek zegara tak długo, swój pierwszy kamień.

(patyk, liść,

przygotowujemy patyków, liści itp.) swój kamyk. tyle różnorodne, by w kole i losujemy dokładnie je wszelkimi zmysłami zapamiętać jego kolor itp. Następnie każdej grupie losowane. swojego kamienia, zgodnie z ruchem aż każdy odzyska

Stop-klatka (pamięciowy aparat fotograficzny)

Zabawa w parach.

Łączymy się w pary. Rolą przewodnika jest zasłonięcie oczu drugiemu dziecku i doprowadzenie go do jakiegoś ciekawego przedmiotu. Przewodnik na krótką chwilę odsłania oczy kolegi, którego zadaniem jest zarejestrować w pamięci widok. Przewodnik odprowadza kolegę od „sfotografowanego” obiektu, na tyle by nie patrzeć na niego ponownie, ważne jest to co udało się zapamiętać w ciągu tego ułamka czasu.

Oczy dziecka powinny znaleźć się na tyle blisko obiektu, aby było to „zdjęcia w skali makro”, tak by dodatkowe elementy nie rozpraszają jego uwagi. Po chwili role zmieniają się. Obrazy z pamięci „aparatu mózgowego” dzieci przelewają na papier za pomocą kredek lub farb.

Przyrodnicze obrazy (na taśmie dwustronnej)

Przygotujcie sztywne kartoniki (blok techniczny, tektura, brystol) formatu A5 lub A6 z naklejonym

szerokim dość dużym paskiem klejącej taśmy dwustronnej.

Podczas spaceru każdy trzyma swoją kartkę i z zebranego przez siebie materiału przyrodniczego stworzy kompozycję przyklejając ją do taśmy dwustronnej.

Znajdź wśród drzew swego przyjaciela

Zabawa w parach.

Znajdź polankę, rzadki las lub park z charakterystycznymi najlepiej różnorodnymi gatunkowo drzewami. Wyznacz teren zabawy i wyjaśnij na czym będzie polegała. Teren ze względów bezpieczeństwa powinien być nieduży.

Łączymy się w pary. Dziecko będzie miało zakryte oczy (można mu je zasłonić opaską lub zaufać, że nie będzie podglądać), rodzic ma zaprowadzić je do wybranego drzewa. Dziecko za pomocą pozostałych zmysłów dokładnie poznaje a następnie zapamiętać swoje drzewo. Gdy już to zrobi, rodzic odprowadza je na miejsce zbiórki i kilka razy okręca go wokół własnej osi, by go zmylić.

Zadaniem „ociemniałego” dziecka jest odnalezienie swojego drzewa lub dojście wg wskazówek dorosłego: idź w lewo, idź w prawo, do przodu itd. . Następnie następuje zamiana ról.

Kształty w przyrodzie

Weźcie na spacer notatnik lub kilka kartek i gruby marker, możecie również korzystać z patyka i ziemi na której będziecie rysować. Zabawę można przeprowadzić w prawie każdym miejscu. Narysujcie jakiś kształt (np. S, W, H lub bardziej skomplikowane) i spróbujcie znaleźć taki kształt w otaczającej was przyrodzie.

Możesz też przyjrzeć się na własnej dłoni liniom papilarnym i zaznaczyć je długopisem. Następnie można spróbować odnaleźć taki sam wzór w przyrodzie, np. na liściu, gałązce, korze drzewa.

Ścieżka bosych stóp

W najprostszej wersji rysujemy patykiem na ziemi pas szerokości ok. pół metra i długości 3-4 metrów i dzieci wypełniają go tym, co znajduje się w okolicy: piasek, ziemia, trawa, liście, szyszki (modrzewiowe są najbardziej miękkie), gałązki drzew iglastych (np. z jodeł) i liściastych, żwir. Aby zbudować bardziej trwałą wersję, warto stworzyć z kamyków, patyków czy wikliny obrzeża ścieżki.

Dzieci stąpając gołymi stopami po zróżnicowanej powierzchni poznają i różnicują faktury, angażując przy tym zmysł dotyku, jest też testem na wytrzymałość. Dzieci mogą chodzić po niej również z zawiązanymi oczami i musimy odgadywać po czym w danym momencie stąpają.

Zamiana miejsc (szachownica)

Na ziemi układamy ze sznurka lub patyków kratkę złożoną z 9 kwadratów (można ją również narysować kredą na asfalcie lub ołówkiem na kartce lub patykiem na ziemi). Do każdego kwadratu wkładamy jedną przedmiot np. rośliny i ich fragmenty (patyk, liść, gałązkę sosnową, kasztan itd.). Zadaniem każdego jest dokładnie przyjrzeć się rzeczom i zapamiętać ich ułożenie. Po kilku sekundach prosimy dziecko, żeby zamknęło oczy lub odwróciło się tyłem do kratki, w tym czasie zmieniamy ułożenie dwóch rzeczy.

Zadaniem dziecka jest odgadnąć, które rzeczy zmieniły swoje miejsca. Zadanie można utrudniać, zmieniając położenie więcej niż dwóch rzeczy. Zabawa uczy spostrzegawczości i trenuje pamięć.

Dźwiękowa mapa

Przygotuj kartkę A4 i ołówek dla każdego uczestnika zabawy. Poproś, aby każdy z uczestników znalazł sobie miejsce w terenie, w którym jesteście, niezbyt daleko od grupy, ale też nie za blisko innych osób. Zwróć uwagę uczestników na to, że zabawa powiedzie się pod warunkiem, że zachowają oni przez cały czas jej trwania ciszę. Na środku kartki każdy powinien narysować siebie (nie musi to być postać człowieka, wystarczy niewielki symbol).

Celem zabawy jest uważne wsłuchanie się w przyrodę i narysowanie na kartce źródła dźwięków, które uda się usłyszeć (ptaki, rzeka, drzewa, żaby itp.).

Ważne, aby umieszczać rysunki w odpowiednim miejscu na kartce, tak aby odzwierciedlały one kierunki z których dochodzi dany dźwięk, w ten sposób powstanie dźwiękowa mapa terenu.

fragment publikacji pod red. Moniki Kotulak „Games for nature. Environmental education through the eyes of young people”, wyd. Sekcja Akademicka PTTK w Krakowie, 2010, tłum. Karolina Baranowska.

Leśny koktajl zapachów

Potrzebny będzie plastikowy kubeczek lub inny pojemniczek dla każdego uczestnika.

Zadaniem uczestników będzie skomponowanie leśnego koktajlu zapachów z roślin, które uda im się znaleźć w okolicy. Aby zapach był intensywniejszy składniki należy rozgnieść patykiem, można też dolać do nich wody. Gdy koktajle zapachowe będą gotowe, można poprosić uczestników, aby wymyślili im nazwy i zastanowili się jakich super mocy dodaje ich koktajl gdy się go powącha. Na koniec urządzamy wielkie wąchanie.

fragment publikacji pod red. Moniki Kotulak „Games for nature. Environmental education through the eyes of young people”, wyd. Sekcja Akademicka PTTK w Krakowie, 2010, tłum. Karolina Baranowska.

Kolory przyrody

Znajdźcie kolorowe miejsca w przyrodzie (łąka, las liściasty, park, ogród). Stańcie w kole. Poproś dzieci, aby rozejrzał się wokół, przypatrzyły przyrodzie i nazwały kolory, które ich otaczają. Dzieci kolejno wymieniają kolory, kolory nie mogą się powtarzać. Odpada ten, kto powie kolor już wymieniony lub nie ma pomysłu na nazwę koloru.

To jest zabawa na kreatywność, zwróć uwagę dzieci, że kolory zielone, żółte czerwone mają mnóstwo odcieni. Dla każdego z nich można znaleźć nazwę np. zieleń butelkowa, szmaragdowa, wiosennej trawy, zieleń kiwi, oliwkowa, opuncji, zielone jabłuszko, miętowy itd.

Pozostaw ślad w

Podczas spaceru w lesie, nazbieraj kamyczki, patyczki, liście, owoce itd. Ułóż z nich ciekawy napis lub po prostu naturalnych składników. A jeśli chcesz, zrób nim z nami.

Wyślij je na adres ekokalendarz@zrodla.org.pl na nasz profil na Facebooku

przyrodzie

parku na plaży szyszki, opadnięte swoje imię, jakiś piękną kompozycję z Pozostaw ją dla zdjęcie i podziel się

albo wgraj

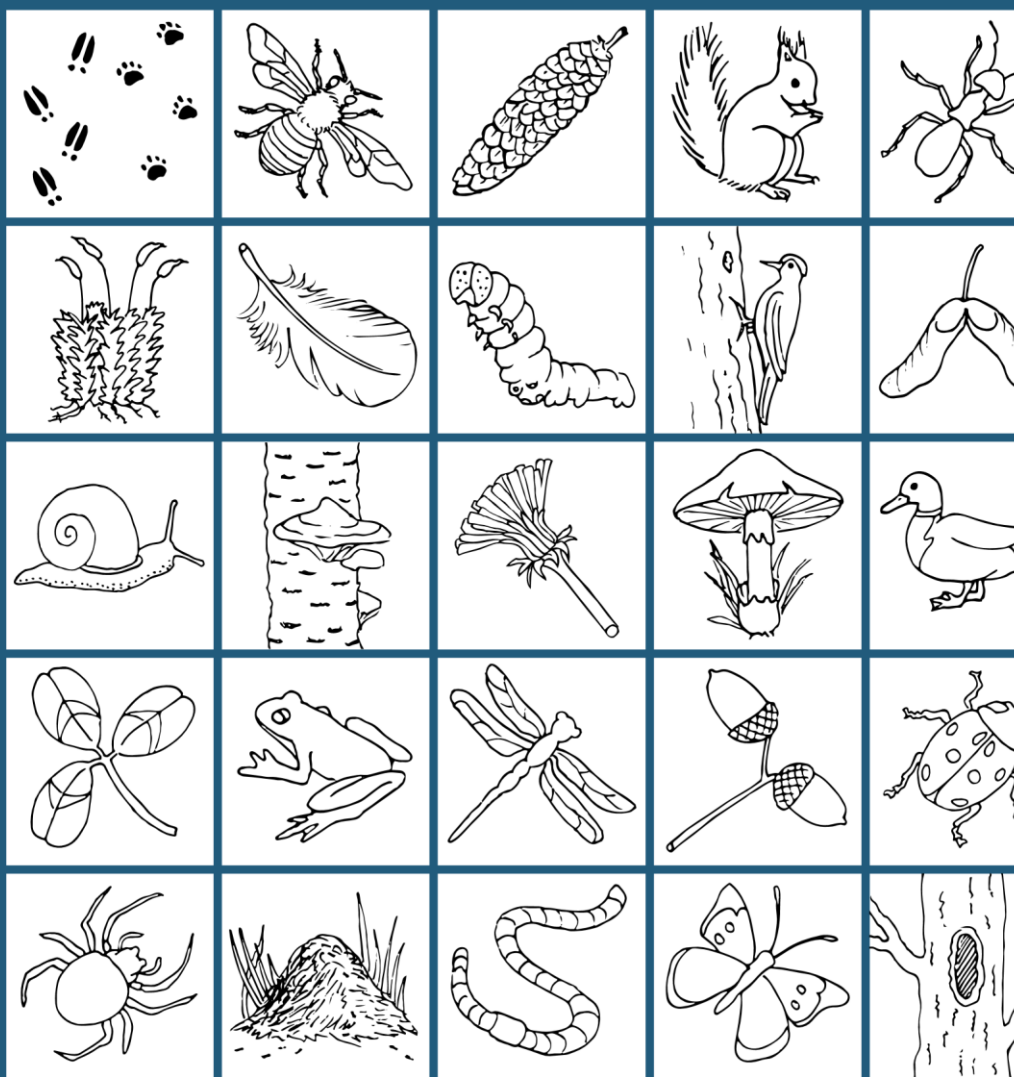
www.facebook.com/ode.zrodla

Bingo w naturze

Do tej zabawy potrzebne będą kartki, jak do gry w bingo, z tym że zamiast liczb powinny się na nich znaleźć obrazki z elementami przyrody. Poniżej znajdziesz przykładową planszę, ale możesz je przygotowywać samodzielnie dostosowując do pory roku czy miejsca spaceru.

Rozdaj bingo i pisaki wszystkim graczom i poproś, aby poszukali w najbliższej okolicy elementów przyrody narysowanych na karcie gry. Jeśli komuś uda się jakiś element odnaleźć powinien zaznaczyć go na karcie skreślając obrazek. Wygrywa ten, komu pierwszemu uda się zaznaczyć obrazki w jednym rzędzie, kolumnie lub po skosie. Gdy to się uda, zwycięzca krzyczy: bingo! Ważne- nie zbieramy elementów, które odnajdziecie, wystarczy je zaznaczyć na kartce.

BINGO

WWW.EKOKALENDARZ.PL

Pokaż, że jesteś eko

UWAGA ZADANIE DO WYKONANIA TYLKO Z RODZICEM

- Znajdź w szafie koszulkę, którą chcesz przeobrazić w ekokoszulkę. Przygotuj farby akrylowe brązową i zieloną.
- Do środka koszuli włóż starą gazetę, aby farba nie przebijała.
- Pomaluj wewnętrzną stronę swojej dłoni i fragment przedramienia brązową farbą, rozłóż szeroko palce i odbij rękę na koszulce, tak aby powstał pień drzewa.
- Umyj rękę. Następnie zanurzaj palce w zielonej farbie i odbijaj na koszulce tworząc liście.
- Gdy skończysz umyj dokładnie ręce. Farba akrylowa jest wodorozcieńczalna, ale łatwo ją zmyć dopóki nie zaschnie.
- Zostaw koszulkę do wyschnięcia. Gdy farba na koszulce wyschnie, zaprasuj obrazek gorącym żelazkiem.

1

2

3

4

5

6

7

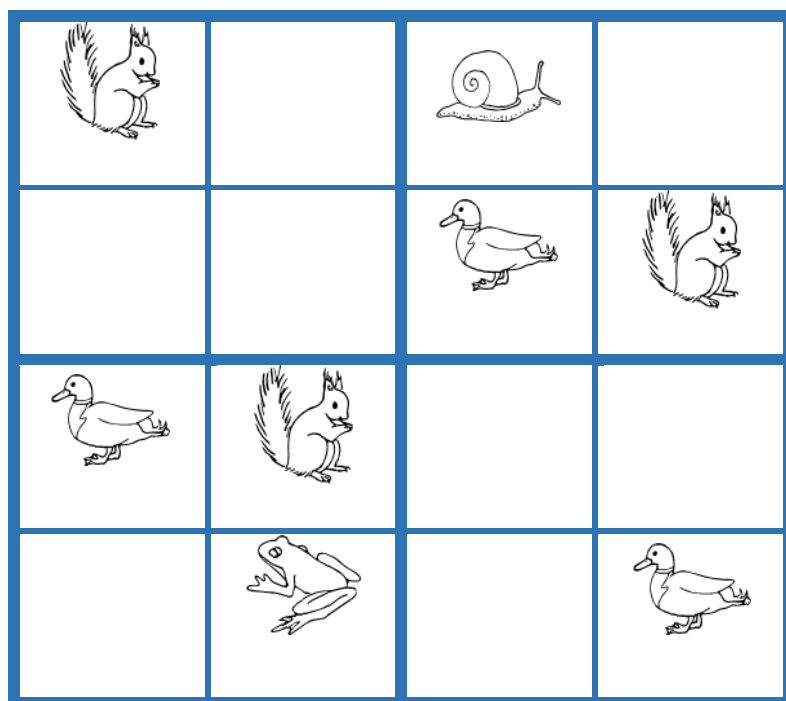
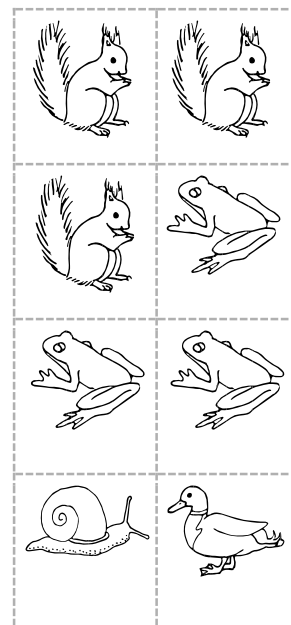
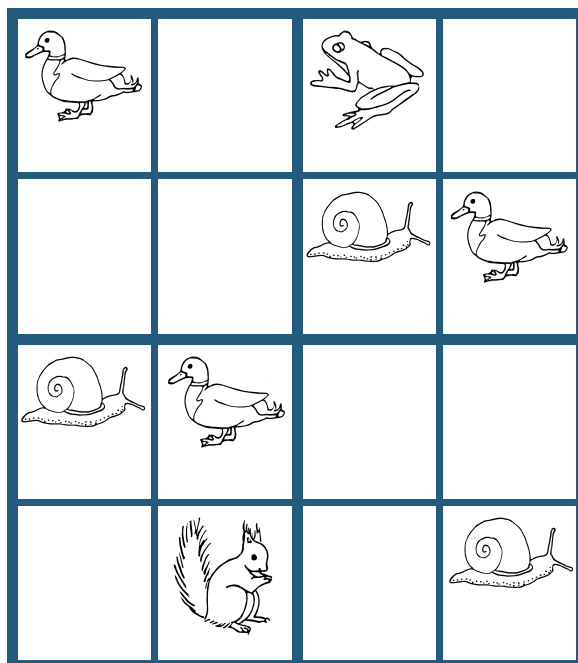
8

6

Sudoku obrazkowe

Wytnij obrazki i uzupełnij nimi puste miejsca tak, żeby w każdym rzędzie, kolumnie i pogrubionym kwadracie obrazki się nie powtarzały. Dla każdego szykujemy inną kartę sudoku

Znajdź przyrodę blisko siebie

Wydźcie na osiedle i spacerując przeprowadźcie zgadywanke

- Jakie drzewa rosną blisko przedszkola, blisko waszego domu, czy gdzie można znaleźć kasztany i żołądziejce jesienią, a gdzie można szukać tzw. nosków, czy w okolicy rosną drzewa kwitnące na biało albo na różowo, czy w okolicy na chodnikach znaleźć można „watę” z topoli, albo jarzębinę czy tzw. rajskie jabłuszka.
- Jakie kwiaty mijacie idąc do szkoły, jakiego koloru, ile mają płatków i jak pachną, co to za kwiaty, czy przylatują do nich owady
- Rozejrzyjcie się jakie zwierzęta można spotkać w drodze do szkoły, w okolicach domu, jakie ptaki widać lub słyszeć, jakie owady i inne bezkręgowce, zastanówcie się gdzie one mieszkają, co jedzą

Poszukajcie przyrody w dziwnych miejscach.

Znajdźcie (możecie też udokumentować) jak przyroda walczy o swoje miejsce w mieście np. rośliny wyrastające z murów, w pęknięciach asfaltu, między płytami chodnikowymi.

Po powrocie albo w trakcie spaceru możecie stworzyć rysunki tych twardzieli, bohaterów, którzy potrafią przezwyciężyć tak trudne warunki, ale się nie poddają.

Stwórzcie swój domowy ogródek na parapecie, na balkonie, na tarasie

Posadźcie pomidorki, rzeżuchę, szczypiorek, sałatę, rzodkiewkę itp.

Nie chodzi o zakładanie całych ogródków ale o drobne zazielenianie Waszego mieszkania, tarasu, balkonu.

Pamiętajcie o zapewnieniu dobrych warunków Waszym nasionom, roślinom: dostęp słońca, regularne podlewanie.

Dofinansowano ze środków
Narodowego Funduszu Ochrony
Środowiska i Gospodarki Wodnej

Fotografia na okładce: Lotus Carroll, CC BY-NC-SA 2.0

Materiały opracowano w ramach projektu „Ekologia mieszczucha”
realizowanego przez Ośrodek Działań Ekologicznych „Źródła”
www.zrodla.org

**Zapraszam do dzielenia się zdjęciami, rysunkami, pracami
wykonanymi podczas tych chwil z naturą.**